

FIREMNÍ FINANCE

Podnikové finance

- ❖ finance: veřejné, mezinárodní, osobní, podnikové
- ❖ oblasti financí podnikání, různé právníkové formy podnikání
- ❖ finanční vyjádření procesů a veškeré činnosti, která v rámci podniku probíhá

Základní definice

- ❖ Podnikové finance zobrazují pohyb peněžních prostředků, podnikového kapitálu a finančních zdrojů, při nichž se podnik dostává do různorodých kvantitativních a kvalitativních peněžních vztahů s ostatními podnikatelskými subjekty, zaměstnanci a státem.

Základní definice

- ❖ podnikové finance zachycují v peněžních jednotkách veškeré hmotné a nehmotné procesy, které v podniku probíhají a umožňují vyčíslení konečného efektu, který je výsledkem fungování celého systému

Finance (podnikové)

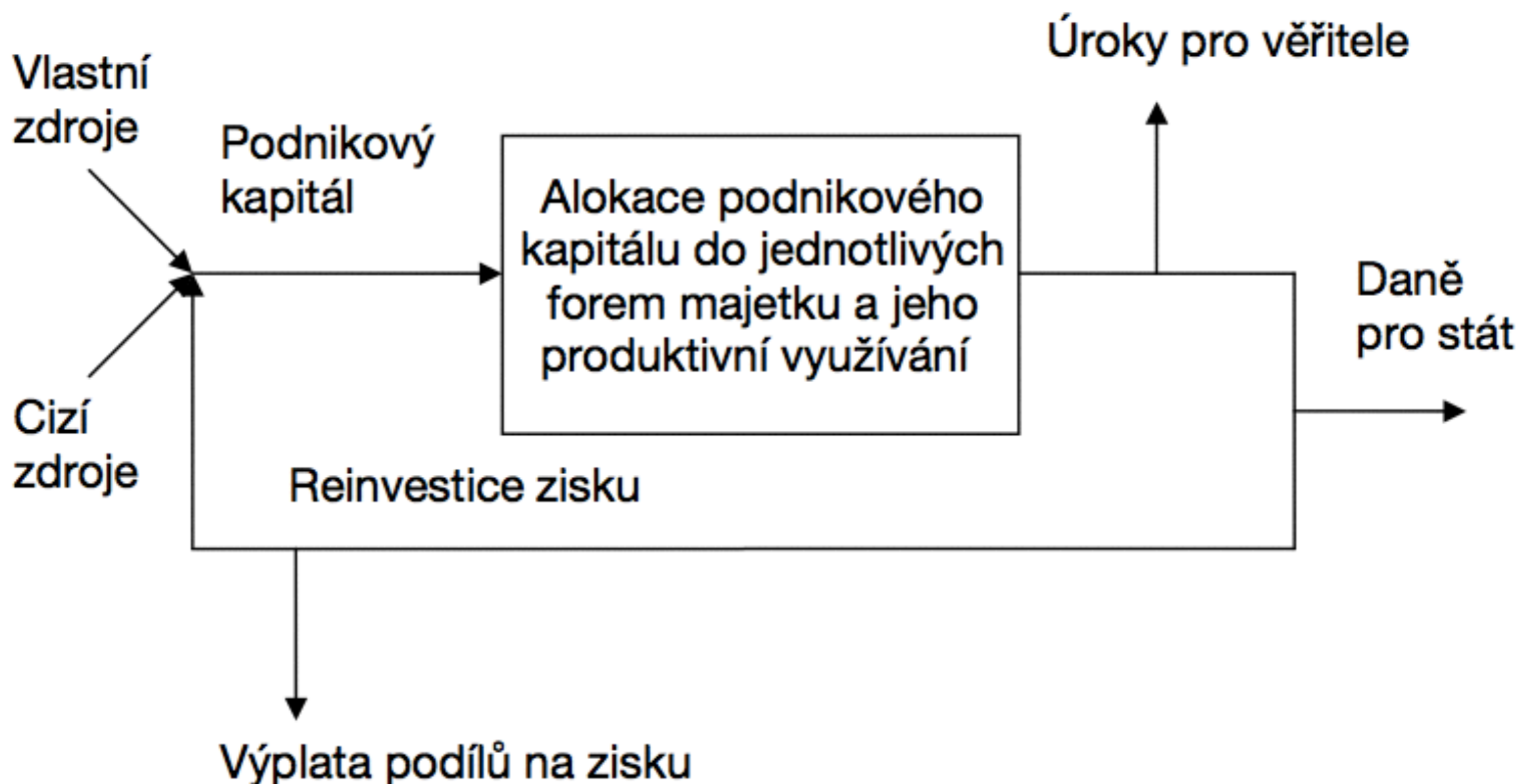
- ❖ soustava peněžních vztahů (v podnikatelském sektoru), které vznikají při tvorbě, rozdělování a používání peněžních fondů

Účel podnikových financí

- ❖ je důležité řídit finanční procesy v podniku a operace podniku tak, aby byl podnik schopen fungovat dlouhodobě a efektivně v rámci dlouhodobé perspektivy

Podnik jako stroj na peníze

Obr. 1.1 Podnik jako stroj na peníze

Základní otázky podnikových financí

- finanční rozhodovací situace

- ❖ Rozhodování o velikosti kapitálu vloženého do podniku.
- ❖ Rozhodování o struktuře tohoto kapitálu – zejména poměr vlastních a cizích zdrojů.
- ❖ Rozhodování o alokaci podnikového kapitálu do jednotlivých složek podnikového majetku.
- ❖ Rozhodování o rozdělování dosaženého výsledku hospodaření po zdanění neboli rozhodování o tom, jaká část zisku bude reinvestována a jaká vyplacena majitelům.

Základní otázky podnikových financí

- dlouhodobé finanční rozhodovací procesy

- ❖ Rozhodování o investicích, zejména rozšiřovacích – tzv. investiční rozhodování.
- ❖ Rozhodování o zániku podniku, o jeho restrukturalizaci či jeho různých formách převzetí.
- ❖ Rozhodování o ochraně proti riziku a rizikové politice podniku.

Základní otázky podnikových financí

- krátkodobé finanční rozhodovací procesy

- ❖ Rozhodování o velikosti krátkodobého (oběžného) majetku podniku.
- ❖ Rozhodování o struktuře krátkodobého (oběžného) majetku podniku.
- ❖ Rozhodování o krátkodobých zdrojích financování podniku nebo rozhodování o zdrojích financování krátkodobého majetku.

Další otázky podnikových financí

- ❖ Do čeho investovat neboli jaká má být optimální struktura aktiv?
- ❖ Z čeho investovat neboli jaká má být optimální struktura finančních zdrojů?
- ❖ Kolik vyplatit na podílech na zisku?

2 základní nástroje

- ❖ rozvaha
- ❖ výkaz cash-flow

Podnikový kapitál

- ❖ Podnikový kapitál představuje souhrn všech peněz vázaných v celkovém majetku podniku k určitému okamžiku. Jeho struktura zachycuje způsob financování podniku. Hlavní úlohou podnikového kapitálu je zajišťovat obnovu a přírůstek majetku s co nejnižšími průměrnými náklady na pořízení kapitálu.
- ❖ Rozvaha

Podnikový majetek

- ❖ Podnikový majetek představuje soubor hmotných i nehmotných aktiv, které podnik vlastní za účelem jejich zhodnocování, podnikání a organizace své činnosti.
- ❖ Rozvaha

Peněžní prostředky

- ❖ Peněžní prostředky podniku představují vysoce likvidní finanční aktiva podniku v podobě hotovosti a vkladů na běžných účtech. Jejich hlavní funkcí je zabezpečit likviditu, neboli platební schopnost podniku.
- ❖ Výkaz cash-flow

Finanční zdroje

- ❖ Finanční zdroje jsou zdroje pro tvorbu peněžních prostředků a podnikového kapitálu.
- ❖ Finanční zdroje jsou souhrnem peněz, které podnik získá za určité období prodejem svých výrobků, služeb, svého nepeněžního majetku, růstem různých forem vlastního kapitálu, dluhů, příp. formou dotací.
- ❖ Finanční zdroje jsou východiskem pro hodnocení finanční situace (stability) podniku.

Podnik - proces

- ❖ peněžní prostředky, kapitál a finanční zdroje
- ❖ rozdělování a užití
- ❖ pohyb peněžních prostředků, kapitálu a zdrojů = vstup do peněžních vztahů s dalšími podniky, zaměstnanci, institucemi a státem
- ❖ finanční řízení, kvalita a kvantita vztahů

Hlavní cíl firemních financí

- ❖ Hlavním cílem podnikových financí je snaha o maximalizaci tržní hodnoty podniku (v podmínkách akciové společnosti maximalizaci tržní ceny akcií).
- ❖ Cílem všech podniků je snaha o jejich dlouhodobou existenci a zajištění dlouhodobého rozvoje podniku, resp. snaha o dlouhodobou prosperitu podniku.

Dílčí cíle firemních financí

- ❖ Platební schopnost (likvidita) podniku
- ❖ Rentabilita podniku
- ❖ Finanční stabilita podniku

Shareholder x Stakeholder value

- ❖ Cíle věřitelů
- ❖ Cíle odběratelů
- ❖ Cíle dodavatelů
- ❖ Cíle manažerů
- ❖ Cíle zaměstnanců

Maximalizace zisku jako cíl podniku

- ❖ tradiční mikroekonomický cíl
- ❖ rozhodně to ale není cíl jediný, častější je multikriteriální rozhodování a sledování více cílů (výnosnost investic, tržní postavení)
- ❖ maximalizace zisku je statický cíl, kdy bylo zisku dosaženo?
- ❖ rozdíl mezi ziskem a cash flow
- ❖ nebere v úvahu riziko, jak velké riziko je nutné akceptovat pro zisk

Maximalizace tržní hodnoty jako cíl

- ❖ dlouhodobý charakter
- ❖ = maximalizace tržní hodnoty akcií
- ❖ dlouhodobá existence a rozvoj podniku, prosperita
- ❖ klíčovým finančním cílem podnikání, ze kterého bude vycházet rovněž finanční rozhodování podniku, bude maximalizace tržní hodnoty podniku při zachování uspokojivé výše likvidity podniku

Alternativní cíle podniku

- ❖ maximalizace tržního podílu podniku
- ❖ maximalizace vnitřních zdrojů financování
- ❖ zajištění sociální stability
- ❖ vytváření nových pracovních míst
- ❖ ekologicky udržitelné podnikání
- ❖ technologický inovátor

Finanční řízení podniku

- ❖ Smyslem finančního řízení podniku je řídit finanční hospodaření podniku.
- ❖ Těžištěm finančního řízení je získávání potřebného množství peněz a kapitálu z různých finančních zdrojů (financování), jejich investování v souladu s cíli firmy, a konečně také rozdělování zisku (v podmínkách akciové společnosti dividendová politika podniku).
- ❖ Finanční řízení poskytuje všem zainteresovaným přehled o finanční situaci a finančních souvislostech hospodaření podniku.
- ❖ = aktivní usměrňování peněžních toků v podniku s naplněním výše uvedeného základního cíle podnikání

Finanční řízení podniku

- ❖ Krátkodobé finanční řízení – v jeho rámci se přijímají rozhodnutí s důsledky na dobu do jednoho roku (řízení oběžných aktiv, řízení krátkodobých pasiv, řízení likvidity, krátkodobé finanční plánování..)
- ❖ Dlouhodobé finančního řízení - v jeho rámci se přijímají rozhodnutí s důsledky na dobu delší než jeden rok (investiční rozhodování, dlouhodobé financování, dlouhodobé finanční plánování, dividendová politika..)

Finanční řízení podniku

- ❖ získávání potřebného množství peněz z různých zdrojů, jejich investice a rozdělování zisku
- ❖ poskytuje všem zainteresovaným přehled o finanční situaci a hospodaření podniku

Finanční řízení - činnosti

- ❖ získávání zdrojů: vlastní vs. cizí
- ❖ řízení struktury podniku
- ❖ řízení aktiv: oběžná vs. dlouhodobá
- ❖ investice zdrojů: do podnikání, dlouhodobého majetku, volných prostředků na trhu
- ❖ vedení účetnictví a controlling
- ❖ finanční analýzy a měření výkonnost
- ❖ finanční plánování
- ❖ rozdělování zisku

základní principy finančního řízení

- ❖ optimalizace finanční struktury
- ❖ princip cash flow (peněžních toků)
- ❖ princip čisté současné hodnoty
- ❖ respektování faktoru času
- ❖ zohledňování rizika podnikání (risk management)

vnitřní vlivy

- ❖ vnitřní potřeby podniku
- ❖ stanovené cíle
- ❖ struktura současných aktiv, pasiv, majetku
- ❖ stávající vlastnosti podniku

vnější vlivy

- ❖ konkurence
- ❖ všeobecný vývoj na trhu
- ❖ hospodářský cyklus
- ❖ daňový systém
- ❖ úrokové sazby v ekonomice
- ❖ inflace
- ❖ kurzy devizového trhu

majetková struktura podniku

- ❖ podrobná evidence aktiv
- ❖ aktivum = majetek, který představuje budoucí ekonomický užitek
- ❖ rozvaha
- ❖ vhodné rozlišovat mezi kapitálem a finančním majetkem

stálá/dlouhodobá aktiva

- ❖ dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek
- ❖ dlouhodobý finanční majetek

oběžná aktiva

- ❖ zásoby
- ❖ krátkodobé pohledávky
- ❖ krátkodobý finanční majetek
- ❖ peněžní prostředky

co ovlivňuje majetkovou strukturu?

- ❖ růst podnikových výkonů
- ❖ stupeň využití majetku
- ❖ cena majetku a jeho opotřebení
- ❖ typ podniku a jeho zaměření
- ❖ konkurence a situace na trhu

finanční struktura podniku

- ❖ = struktura podnikového kapitálu, ze kterého je financován jeho majetek
- ❖ v rozvaze je na straně pasiv
- ❖ náklady kapitálu: dividendy vs. úroky
- ❖ průměrné náklady na kapitál by měly být minimalizovány v dlouhém období - maximalizuje tržní hodnotu podniku

pasiva podniku - vlastní zdroje

- ❖ základní kapitál: akcionáři, peněžní a nepeněžní vklady společníků / podle typu právní formy podniku
- ❖ kapitálové fondy: dary, dotace, neodepisovaný majetek
- ❖ fondy ze zisku: rezervní, statutární
- ❖ výsledek hospodaření (zisk nebo ztráta)

pasiva podniku - cizí zdroje

- ❖ rezervy (jsou tvořené za nějakým účelem)
- ❖ dlouhodobé závazky: dluhopisy
- ❖ krátkodobé závazky: obchodní úvěry, závazky ke státu, ke společníkům, zaměstnancům
- ❖ bankovní úvěry a půjčky

rozvaha

- ❖ základní účetní výkaz
- ❖ bilance aktiv a pasiv podniku k určitému okamžiku ke konci roku, pololetí, čtvrtletí
- ❖ majetek podniku = aktiva
- ❖ podnikový kapitál = pasiva
- ❖ bilanční rovnice: $aktiva = pasiva$

rozvaha

aktiva

pohledávky za upsaný vlastní kapitál

dlouhodobý majetek
nehmotný, hmotný, finanční

oběžná aktiva
zásoby, pohledávky, krátkodobý finanční majetek,
peněžní prostředky

časové rozlišení

aktiva celkem

pasiva

vlastní kapitál
základní kapitál, kapitálové fondy, fondy ze
zisku, výsledek hospodaření minulých let a
běžného účetního období

cizí zdroje
rezervy, závazky krátkodobé a dlouhodobé,
bankovní úvěry

časové rozlišení

pasiva celkem

vztah majetkové a finanční struktury podniku

- ❖ pro udržení finanční stability je nutné dát finanční a majetkovou strukturu do souladu
- ❖ použitý kapitál by měl odpovídat stupni likvidity druhů majetku
- ❖ krátkodobá aktiva financovat krátkodobými zdroji
- ❖ dlouhodobý majetek financovat dlouhodobými zdroji
- ❖ návratnost dlouhodobě investovaných prostředků
- ❖ dlouhodobý kapitál by měl částečně krýt i oběžný majetek
- ❖ vlastní kapitál by měl krýt dlouhodobá aktiva nutná pro hlavní činnost podniku

Optimalizace finanční struktury podniku

- ❖ Volba optimální finanční struktury souvisí s:
 - ❖ strukturou majetku podniku
 - ❖ náklady na kapitál a jeho jednotlivé druhy
 - ❖ podílem vlastního a cizího kapitálu
 - ❖ délkou splatnosti používaného kapitálu
 - ❖ finančním rizikem používaného kapitálu
 - ❖ udržením kontroly nad činností podniku

přístupy k financování

- ❖ konzervativní strategie = vyšší užití dlouhodobým finančních zdrojů, financují i část oběžného majetku, vyšší náklady na financování
- ❖ neutrální strategie = dlouhodobý a trvale přítomný oběžný majetek je financován dlouhodobým kapitálem, pohyblivá část oběžného je financována krátkodobým
- ❖ agresivní strategie = krátkodobými zdroji je financována i část trvale přítomného oběžného majetku a také dlouhodobý majetek podniku, nižší náklady na financování jsou spojeny s vyšším rizikem platební neschopnosti

3 zásadní faktory

- ❖ faktor času
- ❖ faktor rizika
- ❖ faktor daní

Čistý pracovní kapitál a jeho řízení

- ❖ ČPK = oběžná aktiva – závazky (kr)
- ❖ ČPK = vlastní jmění + závazky (dl) – stálá aktiva
- ❖ = oběžný majetek financovaný z dlouhodobých zdrojů
- ❖ jak moc velká část krátkodobého majetku má být financována dlouhodobým kapitálem

Strategie financování:

- ❖ neutrální
- ❖ konzervativní
- ❖ agresivní

Vztah podnikových financí k dalším ekonomickým disciplínám

- ❖ podniková ekonomika = podnikové finance, marketing, management, personalistika
- ❖ účetnictví = jazyk podnikových financí
- ❖ marketing = pozice podnikových financí na trhu
- ❖ makroekonomie a hospodářská politika
- ❖ mikroekonomie